

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kerékgyártó István ügyvéd által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek – a ... kamarai jogtanácsos által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen személyiségi jog megsértése iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2020. június 11. napján meghozott 10.P.20.714/2017/45. számú ítélete ellen az alperes részéről 46. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti.

Fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

A felperes által az államnak külön felhívásra fizetendő kereseti illeték összegét 360.000 (háromszázhatvanezer) forintban állapítja meg.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 18.750 (tizennyolcezer-hétszázötven) forint másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 60.000 (hatvanezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ára, 2:43. § (1) bekezdés b) pontjára és 2:52. §-ára alapított módosított keresetével egyfelől annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a személyes szabadsághoz fűződő jogát azzal, hogy késedelmesen bocsátotta feltételes szabadságra, így 2016. szeptember 14. és 21. napja között hét napig indokolatlanul állt szabadságvesztés hatálya alatt. Kérte az alperes kötelezését 750.000 forint sérelemdíj és ennek 2016. szeptember 14. napjától a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatai megfizetésére. Másfelől annak megállapítását is kérte, hogy az alperes megsértette a kétszeres büntetés tilalmát, mert egy 2014. december 20-án elkövetett cselekmény miatt fegyelmi büntetesként kiszabott magánelzárás mellett vele szemben az alperes feljelentése alapján hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének elkövetése miatt büntetőeljárás is folyamatban volt. E személyiségi jogi jogsértéssel összefüggésben szintén 750.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy 2012. december 6-tól töltötte 6 év 6 hónap jogerős szabadságvesztés büntetését az alperesnél, az alperes a feltételes szabadságra bocsátás iránti kérelmét nem pontos adatokkal továbbította a büntetés-végrehajtási bírónak, a felperes fegyelmi nyilvántartását nem megfelelően kezelte, ezért a 2016.

szeptember 14-én megtartott meghallgatáson – jóllehet az alperes a feltételes szabadságra bocsátását támogatta – döntés meghozatalára nem kerülhetett sor, mert az alperes által nyilvántartott adatok ellenőrzése vált szükségessé. Ekként csak egy héttel később született meg a döntés a feltételes szabadságra bocsátásáról és amennyiben az alperes megfelelő adatokat szolgáltatott volna, hét nappal korábban megkezdhetette volna a feltételes szabadsága időszakát. Második keresetét azzal indokolta, hogy hivatalos személy elleni erőszak szabálysértése miatt 2015. február 18-án hét nap magánelzárás fegyelmi büntetést szabtak ki vele szemben, amit az alperesnél 2015. február 19. és 26. napja között töltött ki. Ugyanezen cselekmény alapján hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének gyanúja miatt az alperes feljelentése nyomán indult büntetőeljárásban a bíróság jogerős ítéletével 6 hónap szabadságvesztésre ítélte. Álláspontja szerint az alperes jogellenesen járt el, amikor szabadságelvonással járó fegyelmi büntetést szabott ki, miközben ugyanezen cselekmény miatt büntetőeljárás is folyamatban volt ellene, így kettős eljárásnak volt kitéve és ugyanazon cselekmény miatt kétszeresen sújtották szabadságelvonással járó büntetéssel. A sérelemdíj mértéke körében azzal érvelt, hogy az elítéltek számára minden egyes büntetés-végrehajtási intézetben töltött napnak jelentősége van, illetve hogy a hét nap fogdában töltött idő az eredeti végrehajtási helyéhez képest is komoly testi, lelki megterhelést jelentett számára.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Azzal védekezett, hogy a felperes személyiségi jogát nem sértette, a kérelmét támogatta, de a feltételes szabadságra bocsátásról a büntetés-végrehajtási bíró mérlegelési jogkörében dönt, aki a 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Btv.) 58. § (4) bekezdése szerint elnapolhatja a meghallgatást, ha a döntéshez megfelelő adatok nem állnak rendelkezésre, de ez nem teremt jogalapot sérelemdíj követelésére. Az alperes nyilvántartásának esetleges hiánya azért sem alapozhatja meg a keresetet, mert az a határozat, amelynek alapján a felperes feltételes szabadságban részesült, szintén tartalmazta a fenytéseket. A második keresettel szemben azzal érvelt, hogy a fegyelmi eljárás és az ebben alkalmazott szankció, valamint a büntetőeljárás és a kiszabott büntetés nem ugyanazon cselekmény miatt történt, másrészt az elsőfokú fegyelmi határozat meghozatalakor büntetőeljárás még nem volt folyamatban.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy az adatszolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget teljeskörűen a felperes feltételes szabadságra bocsátásával kapcsolatos 2016. szeptember 14. napján megtartott büntetés-végrehajtási bíró előtti meghallgatását megelőzően, megsértette a felperes emberi méltóságát. Kötelezte az alperest a felperesnek az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül 750.000 forint és ennek 2016. szeptember 14. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az alperesnek 157.500 forint perköltség megtérítésére és rendelkezett arról is, hogy a felperes a perköltségét maga viseli. Kötelezte a felperest az államnak külön felhívásra 315.000 forint feljegyzett kereseti illeték megtérítésére és megállapította, hogy az alperest terhelő 45.000 forint kereseti illetéket a személyes illetékmentességére tekintettel az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság csak a késedelmes feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos keresetet találta alaposnak. A Btv. 185. § (1), (2) és (4) bekezdéséből, 188. § (1) bekezdéséből, 189. § (1) és (2) bekezdéséből, 57. § (1), (6) bekezdéséből, 58. § (1), (2) és (4) bekezdéséből, a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 93. § (1) bekezdés d) pontjából, (2) bekezdéséből, 94. § (1) és (2) bekezdéséből, valamint az okiratok tartalmából arra a megállapításra jutott, hogy az alperes a felperes feltételes szabadságra bocsátása alapjául szolgáló információkat nem megfelelően szolgáltatta az eljáró bíróság felé és a büntetés-végrehajtási bírónak emiatt kellett a meghallgatást

egy héttel elhalasztani. Amennyiben az alperes a felhívott jogszabályi rendelkezéseknek maradéktalanul eleget tesz, azaz az általa előterjesztett okiratok adatait ellenőrzi és a felperest a felkészítése során meghallgatja, úgy a bírósági meghallgatás halasztására nem került volna sor. A halasztásról valóban a büntetés-végrehajtási bíró mérlegelési jogkörében döntött, erre azonban az alperes mulasztása adott okot, amely mulasztás egy héttel késleltette a felperes szabadulását és az alperes ezzel a magatartásával megsértette a felperes Ptk. 2:43. § b) pontjában nevesített személyes szabadsághoz való jogát. A sérelemdíj mértéke körében értékelte, hogy a felperes több éves szabadságvesztésének időtartama az alperes mulasztása miatt további hét nappal megnövekedett. A felperes érveit osztva kiemelte, hogy végrehajtott szabadságvesztés esetén minden nap számít az elítélt számára, a szabadság ebben az esetben még nagyobb érték, ami a szabadon élő ember hétköznapijainak értékével nem mérhető össze. Adott esetben a végrehajtott szabadságvesztés már eltelt hosszabb idejére is figyelemmel nyomatékos jelentősége van minden egyes napnak és a felperes bizonyított egészségi állapotából kifolyólag különös jelentősége van annak is, hogy mennyivel több időt kellett szabadságelvonásban töltenie. Értékelte továbbá, hogy a felperes feltételes szabadítás iránti korábbi kérelmét elutasították, a perbeli esetben azonban az alperes támogatta a feltételes szabadságra bocsátást, amivel olyan érzetet keltett a felperesben, hogy a kérelmét kedvezően bírálják el. Ennek tükrében az alperes adminisztrációs hibájából való hét nappal későbbi szabadulás különösen nagy pszichés megterhelést jelentett a felperes számára. Az elsőfokú bíróság ezért a jogsértés és az elszenvedett sérelem súlyával arányban állónak ítélte meg a keresettel érvényesített összeget.

A kétszeres eljárás és büntetés tilalmának megsértésére alapított keresetet az elsőfokú bíróság alaptalannak találta. Abból indult ki, hogy a felperessel szembeni nyomozás nem a feljelentéssel, hanem a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 164. § (1) bekezdése szerint a nyomozás elrendelésével, azaz 2015. január 15-én indult. A másodfokú fegyelmi határozat meghozatalakor, 2015. február 18-án a nyomozás már kétségkívül folyamatban volt, de az alperes a fegyelmi eljárást hatáskör hiányában nem tudta felfüggeszteni, mert erre a másodfokú fegyelmi hatóságnak lett volna lehetősége, azonban a felfüggesztés sem közömbösítette volna a két cselekmény miatti eljárások felperessel szembeni lefolytathatóságát, csupán időbeli eltérést eredményezhetett volna. Az elsőfokú bíróság a sértett személye és a törvényi tényállás egyezősége mellett sem látta megállapíthatónak a felperes kettős eljárásnak való kitettségét, mert az egyik eljárás a fogvatartás rendjének megsértése szabálysértés miatt, míg a másik bűncselekmény elkövetése miatt indult a Bvtv. 170. § (2) bekezdése alapján, ami szerint, ha a fegyelemsértés bűncselekményt is megvalósít, a fegyelmi eljárás mellett a feljelentést is meg kell tenni.

Az alperes az ítélet elleni fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet keresetnek helyt adó rendelkezése megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását, míg másodlagos fellebbezési kérelme a sérelemdíj összegének mérséklésére irányult. Fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a Bvtv. 58. § (4) bekezdéséből téves következtetésre jutott, mert az említett jogszabályi rendelkezés arra ad lehetőséget, hogy a büntetés-végrehajtási bíró a döntés megalapozottságát alátámasztó adat és információ birtokában legyen, azaz, ha nem tud kellően megalapozott döntést hozni, úgy azt a következő meghallgatáson a szükséges adatok pótlását követően meghozhassa. A jogszabály nem arra ad felhatalmazást, hogy – mint az adott kereseti tényállás esetén – a bíróság vizsgálja, hogy kinek a hibájából nem állt rendelkezésre a büntetés-végrehajtási bíró döntéséhez szükséges elegendő adat és a meghallgatást miért kellett elhalasztani. Az elsőfokú bíróság értelmezéséből kiindulva minden olyan elítéltet személyiségi jogi sérelem ér, akinek meghallgatása elnapolásra kerül és csak a következő meghallgatáson bocsátják feltételes szabadságra. Az elsőfokú eljárásban előadott érveit megismételve kiemelte, hogy a feltételes szabadságra bocsátás nem alanyi jogon jár a fogvatartottaknak, a büntetés-végrehajtási

bíró mérlegelésétől függ. Adott esetben a meghallgatás elnapolása – amire a Bvtv. felhívott rendelkezése kifejezett lehetőséget biztosít – bírói mérlegelésen alapult, annak okát nem kellett megjelölni, hiszen a határozatot nem kellett indokolni. A felperes által hivatkozott hiányos előkészítés érdemben nem befolyásolta a döntést, hiszen a felperest feltételes szabadságra bocsátó határozat továbbra is tartalmazta a felperes fenytéseit, következésképpen a büntetés-végrehajtási bíró a döntését ugyanazon adatok alapján hozta meg, amelyek az első meghallgatáson is rendelkezésre álltak. Következtetése szerint a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 6:519. §-a értelmében a sérelemdíjra való jogosultsághoz megkívánt jogellenesség adott esetben hiányzik. A sérelemdíj összegét eltúlzottnak tartotta, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság e körben tévesen értékelte a terhére, hogy a felperes feltételes szabadságra bocsátását támogatta és ezt alátámasztó bizonyítékok nélkül jutott arra a megállapításra, hogy a felperes számára a szabadság elvesztése súlyos pszichikai terhet jelentett, valamint azt sem vette figyelembe, hogy a felperes az őt feltételes szabadságra bocsátó döntést követően nem azonnal szabadult, hanem hat hónappal később egy másik büntetésének kitöltését követően.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult. Az elsőfokú eljárásban előadottakra visszautalva kiemelte: a felperesi sérelem ténybeli alapja az, hogy a felperes hét nappal tovább töltötte szabadságvesztés büntetését. Ennek oka, hogy a feltételes szabadságra bocsátás tárgyában tartott első meghallgatást a döntéshez szükséges adatok hiányában – amely adatokat az alperesnek kellett volna szolgáltatni – el kellett halasztani. Mivel a második meghallgatáson a felperesre kedvező döntés született, nincs jelentősége, hogy a feltételes szabadság nem alanyi jog, hiszen alappal feltételezhető, hogy a megfelelő adatok rendelkezésre állása esetén már az első meghallgatáson is ez a döntés született volna. A második meghallgatásra a két fegyelmi büntetés már törlésre került és nem annak van jelentősége, hogy a büntetés-végrehajtási bíró elhalaszthatja a meghallgatást, hanem annak, hogy a konkrét esetben miért halasztotta azt el. Érvelése szerint az alperesi magatartás jogellenessége szempontjából irányadónak kell tekinteni az ügyészség 2017. augusztusi levelét, amiből kiderül, hogy az alperes elmulasztotta a felperes előzetes meghallgatását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a sérelemdíj mértékét meghatározó szempontokat, hiszen a személyes szabadság fontos személyiségi jog és a felperes szükségtelenül további hét napot töltött az alperesi intézetben.

A Fővárosi Ítéltábla nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a kétszeres eljárás- és büntetés tilalmára alapított keresetet elutasító rendelkezését, mert ez a felperes csatlakozó fellebbezésének jogerős elutasítására figyelemmel első fokon jogerőre emelkedett [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az ítéltábla az alperes fellebbezését alaposnak találta. Az elsőfokú bíróság a tényállást ugyan helyesen állapította meg, de a fellebbezett körben a döntésével és annak indokaival az ítéltábla az alábbi okból nem értett egyet. A kereset elbírálására a Ptk. 6:548. §-át, a Ptk. 2:42. §-át és 2:52 §-át együtt kellett alkalmazni, hiszen a felperes keresete közhatalmi jogkörben elkövetett személyiségi jogi jogsértésen alapult. Az elsőfokú bíróság döntését arra alapította, hogy az alperes a feltételes szabadságra vonatkozó adatokat nem megfelelően szolgáltatta a büntetés-végrehajtási bíró részére, ezért az e tárgyban tartott meghallgatást el kellett halasztani, ugyanis a felperes két fenytése a nyilvántartásból az első meghallgatás időpontjáig nem volt törölve, ezek az adatok a nyilvántartásban helytelenül szerepeltek és úgy ítélte meg, hogy az alperes közhatalom gyakorlása során az említett ténybeli alapon személyiségi jogsértést követett el, így a felperes keresete ebben a körben teljesíthető. Az elsőfokú bíróság tehát a jogellenes magatartást minden további vizsgálat nélkül azonosította a személyiségi jogi jogsértéssel, illetve a bekövetkezett hátrányból következtetett vissza a tanúsított magatartás, illetve mulasztás személyiségi jogot sértő jellegére, amely

következtetésekkel az ítéletábra az alábbiak miatt nem értett egyet. Az ítéletábra előrebocsátja, hogy a hátrány nem azonos a személyiségi jogi jogsértéssel, különbséget kell ugyanis tenni a jogsértő cselekmény és a sérelem között, és önmagában a sérelem a jogsértő cselekmény megtörténtét nem támasztja alá. Az lehetséges, hogy a felperest hátrány érte a hét nappal később megszületett, egyebekben számára pozitív döntés következményeként, de személyiségi jogsértés miatti bármely szankció alkalmazásához az is szükséges, hogy ezt a hátrányt személyiségi jogsértés okozza. A személyiségi jogsértés pedig nem bármilyen jogellenes magatartás. A közhatalom gyakorlása során ugyanis vagy akkor valósít meg a közhatalmat gyakorló szerv személyiségi jogi jogsértést, ha olyan, a saját eljárására vonatkozó szabályt sért meg, amely egyben valaki másnak a személyiségi jogai védelmét szolgálja, vagy ha az adott magatartás, illetve mulasztás személy elleni támadás is egyben. Adott esetben az alperesnek az a kötelezettsége, hogy a feltételes szabadságra bocsátáshoz a büntetés-végrehajtási bírónak helyes adatokat kell szolgáltatnia, nem a felperes valamely személyhez fűződő jogát, hanem a büntetés-végrehajtási bíró helyes döntésének elősegítését szolgálja. Tehát a kereset alapjául megjelölt megsértett jogszabályi rendelkezés a jellegénél fogva nem a felperes személyiségi jogai védelmére szolgáló rendelkezés, hanem a büntetés-végrehajtási bíró helyes döntésének a kialakításához szükséges adatszolgáltatás előírásáról van szó. Ebből következik, hogy a téves adatok szolgáltatása csak akkor minősülhetne személyiségi jogi jogsértésnek, ha ez a téves adatszolgáltatás a felperes személye elleni támadás lett volna. A kifejezetten a személyhez fűződő jogok védelmét biztosítani hivatott jogszabályok megsértésétől eltekintve – ami adott esetben nem valósult meg – a személyiségi jogot sértő magatartás jellemzője, hogy szükséges hozzá a személy elleni támadás szándéka. A jogsértő azért fejt ki aktív magatartást, vagy azért mulaszt, mert ezzel az érintett személy személyiségét kitevő tulajdonságok valamelyikét vagy összességét, tehát a személyt magát kívánja hátrányos helyzetbe hozni. Adott esetben a téves adatszolgáltatás akkor minősült volna személy elleni támadásnak, ha a felperes lényegi tulajdonságai összessége miatt szolgáltatott volna az alperes téves adatokat a büntetés-végrehajtási bírónak. A perbeli tényállás mellett azonban ilyen értelemben vett támadó magatartás az alperes részéről nem állapítható meg, hisz a felperes maga sem hivatkozott arra, hogy a feltételes szabadságra bocsátását nem vitásan támogató alperes egyébként ennek a célnak a megghiúsítása vagy legalábbis elodázása érdekében a felperes személyiségére tekintettel szolgáltatott volna téves adatokat. Miután a téves adatszolgáltatás nem kifejezetten a felperes személyére tekintettel történt, személy elleni támadást, azaz személyiségi jogi jogsértést nem lehet megállapítani annak ellenére sem, ha a törvényességi felügyelet keretében megállapított mulasztást az alperes el is követte. Személyiségi jogi jogsértés hiányában pedig az ahhoz fűződő szankciók [Ptk. 2:51. § (1) bekezdés, 2:52. § (1) bekezdés] sem alkalmazhatók.

Az ítéletábra a kifejtettetekre tekintettel a fellebbezett körben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

Az alperes az elsőfokú eljárásban teljes egészében pernyertes lett, az ítéletábra mégsem látta indokoltnak az elsőfokú bíróság által az alperes részleges pernyertességére figyelemmel megítélt perköltség felemelését, mert az elsőfokú bíróság által megállapított összeg a teljes pernyerés mellett is arányos az alperes képviselője által az elsőfokú eljárásban kifejtett tevékenység idő- és munkaszükségletével. A felperes pervesztessége miatt a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13. § (1) bekezdése alapján a feljegyzett teljes kereseti illetéket neki kell viselni.

A fellebbezés eredményessége miatt a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes köteles az alperes részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és a Pp. 67 § (2) bekezdése alapján megállapított, jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltség megtérítésére, valamint a Kmr.

13. § (1) bekezdése szerint a le nem rótt fellebbezési illeték viselésére.

, 2020. október 22.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Matosek Edina s.k.. Benedek Szabolcs s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: